

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2022 Kommunal- og forvaltningskomiteen

Solbergregjeringen har lagt fram et lite framtidsrettet budsjett, som ikke bygger ned barrierer. Vi finner verken ambisjoner, handling eller penger for et universelt utformet og bærekraftig samfunn. Det betyr at diskrimineringen fortsetter.

Regjeringen har et mål om et likestilt samfunn, der alle innbyggere kan delta og bidra til fellesskapet. Norge har fått kritikk av FN for alvorlige og systematiske brudd på menneskerettighetene nedfelt i CRPD. FN kritiserer norske myndigheter for ikke å ta oss på alvor som fullverdige samfunnsborgere og sikre makt over eget liv, likestilling og samfunnsdeltakelse.

For å skape et samfunn som ivaretar våre menneskerettigheter, må barrierene for deltakelse bygges ned. Det trengs konkrete tiltak og satsing med friske midler gjennom statsbudsjettet. I forslaget til statsbudsjett forventet vi å se et krafttak for likestilling og menneskerettigheter. Vi forventet et solid løft for universell utforming, for boliger vi alle kan bruke og en opprusting av alle landets utilgjengelige skoler. Vi forventet et budsjett som ivaretar det økonomiske sikkerhetsnettet. Det vi ser er et budsjett som fortsetter å sette oss på sidelinjen, som øker ulikhetene i folks levekår og ikke fremmer samfunnsdeltakelse for alle.

Våre hovedkrav er:

- Inkorporere FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter i menneskerettighetsloven. La CRPD bli førende for budsjettet slik at likestilling realiseres.
- Sikre en inkluderende skole. Realisere «Veikart. Universelt utformet nærscole 2030».
- Norge universelt utformet innen 2035. Handlingsplan med tidsfrist og penger.
- Øke bevilgningen til ettermontering av heis i lavblokker.
- Styrke Husbankens rolle, med ansvar for boligtilskudd samt en bedre bostøtteordning.
- Rette opp uthulingen av plan- og bygningsloven som nasjonalt lovverk.
- Sikre statlig toppfinansiering slik at innbyggere får tjenester og BPA for likestilling.
- Et krafttak for å lære kommunene om funksjonshemmedes menneskerettigheter.

Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Forbundsleder Tove Linnea Brandvik, Norges Handikapforbund, mobil 482 30 849.
tove.linnea.brandvik@nhf.no

Norges Handikapforbund, 22.10.2021

Nærskolen for alle barn. Veikart universell utforming.

Prog.kat. 13.70 Kommunesektoren (KMD). Kap. 576 Vedlikehold og rehabilitering

FN-komiteen CRPD sier i merknader til Regjeringen (mai 2019, art.9, Tilgjengelighet):
Regjeringen må innføre forskrifter for å fastsette tidsfrister og konkrete tiltak med øremerket finansiering for universell utforming av eksisterende bygninger, som prioriterer grunnskole og videregående skole (...).

Veikart universelt utformet nærskole 2030

Universell utforming er en helt sentral strategi for inkludering og bærekraft. I 2017 lanserte Bufdir «Veikart. Universelt utformet nærskole 2030», på oppdrag fra BLD. Det er derfor på høy tid at Veikartet realiseres og at det bevilges penger. Veikartet:

[https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Veikart Universelt utformet naerskole 2030.pdf](https://bibliotek.bufdir.no/BUF/101/Veikart%20Universelt%20utformet%20naerskole%202030.pdf)

NHF ber komiteen:

- Sikre at alle barn kan gå på nærskolen ved å realisere Veikartet. Sette av kr 200 millioner i friske midler til kommunene, øremerket universell utforming av eksisterende skoler.
- Lage forskrift med tidsfrist 2030 for oppgradering av skolebygg (PBL § 31-4).
- Gi føringer om at funksjonshemmedes organisasjoner involveres i satsingen.

Bolig

Prog.kat. 13.80. Kap. 581 Bolig- og miljøtiltak. Post 79 Heis. Post 70 Bostøtte.

Regjeringens mål er at alle skal bo trygt og godt. For mange er dette langt fra virkeligheten. Årsaker er et utilgjengelig boligmarked, høye boutgifter og lav inntekt. Kun 10-20 % av boligmassen oppfyller grunnleggende krav til fysisk tilgjengelighet (Levekårsundersøkelsen 2007, SSB Scenarioanalyse 2019). Ni av ti lavblokker mangler heis (NBBL). Husbankens tilskudd til ettermontering av heis er et effektivt tiltak for å øke tilgjengeligheten, men bevilgningen er nær halvert siden 2016. Mange har høye boutgifter og lav inntekt, uten å få bostøtte. Bostøtteordningen dekker ikke lenger sitt formål.

Kapittel 2412 Husbanken. Post 90 Nye lån.

Solbergregjeringen har svekket Husbankens rolle. Faglige funksjoner er flyttet til statsforvalter i flere regioner. Boligtilskuddene til privatpersoner ble flyttet fra Husbanken og øremerkede midler, og inn i kommunens frie midler i 2020. Konsekvensene er store ulikheter i mulighet til å få tilpasset boligen. NHF mener at posten for nye lån må suppleres med boligtilskudd, jf. øremerkingen i 2019.

NHF ber komiteen:

- Doble rammen til etterinnstallering av heis til kr 100 millioner.
- Innfri kravene fra Bostøttealliansen, jf. høringsinnspillet fra alliansen, som NHF er med i.
- Styrke Husbankens rolle. Husbanken får igjen ansvar for boligtilskudd, med øremerke midler.

Ressurskrevende tjenester. Prog.kat. 13.70. Kapittel 575. Post 60 Toppfinansiering

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet med kr 90 000, slik at kommunene betaler mer og staten

mindre. Det betyr at staten nok en gang svekker den statlige toppfinansieringen, med konsekvenser for innbyggere som trenger tjenester for å leve et selvstendig liv, likestilt med andre.

NHF mener at staten må ta sitt ansvar for å sikre forutsigbar finansiering og likeverdige tjenester uavhengig av bosted. Konsekvensene av regjeringens forslag er en stimulering til bruk av institusjonslignende løsninger i stedet for kommunale tjenester og likestillingsverktøyet BPA. Samfunnet må sikre tjenester som gir innbyggere rettigheter og muligheter til å kunne bo hvor man vil og med hvem man vil, i tråd med FN-konvensjonen CRPD.

- **NHF ber komiteen** avvise regjeringens forslag og i tillegg styrke statens toppfinansiering.

NHF ber komiteen gi tydelige føringer for universell utforming av samfunnet:

Handlingsplan for bærekraft, like muligheter – et universelt utformet Norge

Solbergregjeringen lanserte handlingsplanen «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge» (2021-2025). Det er ingen frist for når Norge skal være i mål og heller ikke midler.

NHF ber komiteen:

- Sette tidsfrist 2035 i Handlingsplanen for universell utforming av Norge. Gi føringer om at det hvert år skal bevilges tilstrekkelig med midler for å komme i mål.

Plan- og bygningsloven m/byggteknisk forskrift

Solbergregjeringen har systematisk svekket plan- og bygningsloven og byggteknisk forskrift. Kommunal frihet har vært viktigere enn et sterkt nasjonalt lovverk som sikrer et universelt utformet samfunn der alle kan delta. Det er svakere krav i TEK17 enn TEK10 og økt adgang til dispensasjoner etter kommunalt skjønn. Det betyr at funksjonshemmede innbyggere stenges ute i økende grad.

NHF ber komiteen:

- Gi tydelige føringer om at lovverket og forskrifter skal styrkes, slik at bygg, boliger og uteområder blir universelt utformet – med likestilt deltakelse for alle innbyggere.

Norges Handikapforbund, 22.10.2021